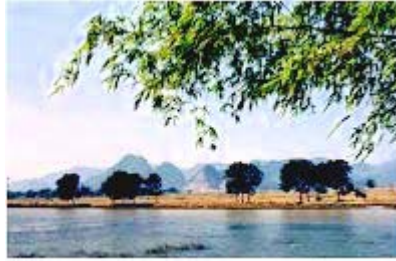

CÁI NGÀN

++ Truyện ngắn đoạt giải nhì của cuộc thi Sáng tác văn học Tương lai vẫy gọi do báo Thiếu niên Tiền phong phát động 1998-1999.

Bố tôi vẫn thường nói với tôi: Nó khổ hơn con rất nhiều, con đừng ty bì với nó.

"Nó" là cái Ngàn, con bé lang thang không có cha mẹ được ba tôi đem về nuôi trong một lần bà đi tàu từ Hà Nội về. Bà tôi kể: lúc thấy nó ngơ ngác ngác một mình trên sân ga, quần áo rách rưới bẩn thỉu, bà tôi động lòng hỏi han nó thì không hiểu sao nó oà khóc đòi đi theo bà tôi. Nó chẳng nhớ tại sao nó đến được đây. Nó cũng chẳng nhớ nó tên gì. Bắt đầu từ ngày đó, cuộc sống đang êm ả của tôi bị đảo lộn lung tung cả lên.

Đầu tiên là mấy con búp bê xinh đẹp. Mẹ tôi bảo: "Con cho nó chơi với". Rồi hộp đồ xếp hình tôi vẫn cất cẩn thận trong thùng giấy các tông. Bố tôi bảo: "Con hãy chơi chung với nó". Bực nhất là nó chẳng thèm xin chơi với tôi. Nó đứng trân trân, tròn đôi mắt nhìn tôi. Nó muốn tất cả đồ chơi của tôi ư? Đứng hòng...

Tới năm đầu đi học nó mới được bố tôi đặt cho cái tên là Ngàn. Cả nhà gọi nó là cái Ngàn. Nó quen dần với cái tên mới. Khi được gọi "Ngàn ơi", nó toét miệng cười. Nó gọi bà tôi bằng bà, gọi bố tôi bằng bố. Nghe ngọt không? Tôi nhiều lần quát nó: "Bà mày à? Bà của tao chứ... Bố tao chứ. Bố mày ấy à, đang ở"... Tôi chỉ tay về rặng núi xa tít phía chân trời. Nó nhìn theo, bần thần gạ tôi: "Cho em chung bà với... chung bố với...". Có thể chứ. Cuối cùng nó cũng hiểu thân phận nó và đã ngoan ngoãn xin tôi.

ở làng tôi, rất nhiều cây xoan. Tháng hai, hoa xoan thả hương thơm ngát, rụng tím cả các phiến đá lát đường. Những hàng rào cúc tần xanh mơn mớn trong mưa bụi mùa xuân. Dây tơ hồng vàng quần quýt đan vào nhưng hững những cánh hoa xoan li ti như những vỏ trấu màu tím rơi nhẹ. Tôi với cái Ngàn chơi trò công chúa về làng. Nó luôn bắt tôi làm công chúa. Làm công chúa được đeo vòng vàng (vòng vàng làm bằng dây tơ hồng). Nó cẩn thận "trang điểm" cho tôi xong rồi nghiêng ngó cười ngặt nghẽo: "Chị Huyền giống hệt công chúa nè". Công chúa như thế nào tôi không biết. Có gì khác lũ con gái bình thường chúng tôi? Tôi làm bộ sang trọng đi vào sân nhà. Cái Ngàn vun hoa xoan rụng đầy vạt áo, đi sau tung hoa lên đầu tôi, miệng ới ới: "Tránh ra nhá, cho công chúa đi cái nhá". Chú cún cũng ríu rít lảng xằng chạy lui chạy tới. Chán vai Công chúa tôi bảo đổi cho nó. Cái Ngàn lắc nguây nguẩy: "Em ứ làm được công chúa đâu. Em xấu lắm. Công chúa phải đẹp chứ. Em là người hầu công chúa thôi".

Những mùa hoa xoan tím thắm thoát qua nhanh. Vèo một cái chúng tôi đã học lớp 9. Bà tôi dạo này yếu hẳn đi. Bà ho nhiều về đêm. Mâm cơm hàng ngày của gia đình tôi không còn nhiều bát đĩa to đựng thức ăn như trước. Bố tôi hay ngồi tư lự sau những buổi đi làm về. Mẹ tôi lại chuẩn bị sinh em bé. Tất cả việc đồng áng đều một mình bố tôi gánh vác. Tôi và cái Ngàn sau buổi học lẫn ra làm giúp bố. Tối tối đến giờ học bài, bố bắt chúng tôi vào học:

- Năm nay vượt cấp, các con phải chú ý bài vở hơn đây.

Tôi với cái Ngần hai đứa không giao ước nhưng đều cố đạt điểm tốt để bố vui lòng. Tuy khác lớp nhau nhưng chúng tôi đều biết được kết quả học tập của nhau. Tôi là học sinh giỏi lớp A thì nó cũng là học sinh giỏi lớp C. Kỳ thi tốt nghiệp, đám học trò lo xanh mặt. Tôi với cái Ngần thì "Yên trí làm bài xong bọn tớ sẽ viện trợ" - chúng tôi đùa với bạn như thế. Năm đó chúng tôi thi xong tốt nghiệp phải thi tiếp lên lớp 10. Buổi báo tin danh sách trúng tuyển vào trường phổ thông trung học tôi không tin vào mắt mình nữa: Cái Ngần không đỗ lớp 10.

Khi tôi báo tin này với bố, bố tôi bỏ buổi cày phóng xe đạp học tốc xuống trường huyện. Mẹ tôi hỏi lại tôi: "Sao cái Ngần lại không đỗ?" Bà tôi thì rên rầm: "Đúng là học tài thi phận. Rõ khổ". Rồi bà lại ho khan từng hồi dài...

Cái Ngần về, mặt buồn buồn. Tôi hỏi. Nó trả lời qua quýt: "Em bị điểm liệt". Bố tôi đạp xe từ trường về thở dài: "Cái Ngần không đỗ rồi, bị một môn điểm liệt". Không, tôi không tin được. Tất cả các môn cái Ngần đều học khá. Có môn còn giỏi nữa. "Vấn đề" gì đây. Tôi quyết định cất công tìm hiểu. Có đứa mách: Không hiểu sao cái Ngần chép đề xong cứ ngồi im khóc thẫn. Thầy giám thị hỏi nó trả lời ấp úng là không hiểu bài, không làm được". Tôi nóng ruột: Hôm đó thi môn gì? Đứa bạn trả lời: Môn địa lý.

Người tôi run lên. Môn địa lý nó học giỏi hơn cả tôi. Đề năm nay không khó... Đúng rồi... Tôi chạy về nhà, lôi nó ra sau bếp:

- Sao mà cậu tình không làm bài thi môn địa lý?

Lúc đầu nó chống chế:

- Em không nhớ bài...

- Nói láo, tôi quát lên - Mà cậu tình không làm. Bài đó tao với cậu đã từng kiểm tra lẫn nhau.

Cái Ngần cúi đầu. Tôi nhìn qua làn tóc mai của nó. Những giọt nước mắt đang từ từ lăn trên má nó. Tôi khóc oà lên:

- Cậu muốn ở nhà làm giúp bố phải không? Cậu thấy bà ốm nên muốn ở nhà phải không? Cậu muốn dành cho tao đi học phải không? Sao lại thế...

Bố tôi từ đồng về đứng sau chúng tôi lúc nào không biết. Người lặng lẽ dựng chiếc cuốc vào góc hè, mắt cũng đỏ hoe./.